

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.01.2020

Władysław Ortyl – Marszałek Województwa Podkarpackiego
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
Al. Łukasza Cieplińskiego 4
35-010 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.106.2020
Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z dnia 12 października 2020 r.

P/20/078 – Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, Al. Łukasza Ciepelińskiego 4, 35-010 Rzeszów¹.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego, od dnia 27 maja 2013 r. (akta kontroli str. 7-10)

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Działania na rzecz utrzymania Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo² i zachowania trwałości projektu dotyczącego tego Szlaku.
2. Działania w zakresie zarządzania Szlakiem, w tym jego wykorzystania, promocji i rozwoju infrastruktury towarzyszącej.
3. Nadzór nad działalnością Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie, w zakresie realizacji zadań związanych ze Szlakiem.
4. Prowadzenie systemu Rekomendacji Miejsc Przyjaznych Rowerzystom³.
5. Współpraca i finansowanie podmiotów działających na rzecz rozwoju Szlaku i infrastruktury towarzyszącej.

Okres objęty kontrolą

2016-2020 (I kwartał)⁴

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*⁵.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.

Kontrolerzy

1. Sławomir Kochman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/55/2020 z dnia 25 marca 2020 r.
2. Karol Łęcki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/57/2020 z dnia 25 marca 2020 r.
3. Agnieszka Suwała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/56/2020 z dnia 25 marca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Zwany dalej „Urzędem” lub „Urzędem Marszałkowskim”.

² Zwanego dalej „Szlakiem”.

³ Zwanym dalej „MPR”.

⁴ Badaniami kontrolnymi mogły być objęte również dowody sporządzone przed lub po tym okresie, które miały wpływ na okres objęty oceną.

⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 1200, zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁶

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli⁷ Urząd podejmował właściwe działania na rzecz utrzymania i zachowania trwałości Szlaku na terenie województwa podkarpackiego. Podejmowane działania w zakresie utrzymania i rozbudowy Szlaku wpisywały się w przyjęte założenia zawarte w dokumentach planistycznych województwa podkarpackiego, w tym dotyczące rozwoju turystyki.

Jednostką realizującą projekt *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo podkarpackie*⁸ był Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie⁹, któremu powierzono m.in. zachowanie celów i zapewnienie trwałości projektu¹⁰.

W okresie objętym kontrolą nadzór Urzędu nad realizacją projektu sprawowany był co do zasady właściwie. Stwierdzona w tym zakresie nieprawidłowość polegała na nieprzeprowadzeniu przez Urząd w PZDW kontroli w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem Szlaku.

Zdaniem NIK promocja i organizowanie wydarzeń związanych ze Szlakiem przyczyniły się do spopularyzowania jego podkarpackiego odcinka w kraju i za granicą. Urząd zapewnił i wyodrębnił środki na działania promocyjne Szlaku. Zbadane wydatki na ten cel zostały poniesione zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*¹¹.

Prawidłowo i zgodnie z obowiązującą procedurą rekomendacji przyznawany był status obiektu MPR. W latach 2016-2019 potroila się ich liczba, co świadczy o zainteresowaniu Szlakiem przez podmioty prowadzące MPR, w tym firmy z branży turystycznej. Nie egzekwowano jednak skutecznie od prowadzących te obiekty przedkładania wyników dobowego monitoringu ruchu turystycznego oraz zamieszczania informacji o przynależności do sieci rekomendowanych obiektów MPR.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizowane działania związane ze Szlakiem, zlecone organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym art. 3 ust. 3 ustawy o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹².

---

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu sformułowano ocenę opisową.

⁷ Zwana dalej „NIK”.

⁸ Zwany dalej „projektem”.

⁹ Zwany dalej „PZDW”.

¹⁰ Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 99/2301/11 z dnia 14 grudnia 2011 r. przekazał do PZDW realizację projektu na terenie województwa podkarpackiego.

¹¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.

¹² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.), zwana dalej ustawą „o działalności pożytku publicznego”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR **Realizacja zadań mających na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Szlaku**

Opis stanu faktycznego

1.

Województwo Podkarpackie w dniu 31 sierpnia 2012 r. zawarło z Polską Agencją Przedsiębiorczości¹³ w Warszawie umowę na realizację projektu *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo podkarpackie*¹⁴.

Założeniem projektu było stworzenie ponadregionalnej trasy rowerowej łączącej pięć województw (warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie). Wykonana w wyniku realizacji projektu infrastruktura miała wywołać impuls do rozwoju i promowania turystyki rowerowej, a także przyczynić się do aktywizacji społecznej osób aktywnie spędzających czas wolny oraz aktywizacji gospodarczej grupy przedsiębiorców świadczących usługi w sektorze turystycznym.

Jednostką realizującą projekt w imieniu Województwa Podkarpackiego był PZDW. Zakres obowiązków PZDW obejmował m.in. zachowanie celów i zapewnienie trwałości projektu. Zgodnie z umową projektu partnerzy zaangażowani w realizację umowy zobowiązani byli do zapewnienia trwałości projektu na swoim obszarze przez okres 5 lat od chwili zakończenia projektu¹⁵.

W Urzędzie sprawy związane z realizowanym projektem wykonywane były (w sposób stały) w Departamencie Promocji Turystyki i Współpracy Gospodarczej¹⁶ oraz w Departamencie Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego¹⁷.

Departament Promocji zgodnie z postanowieniami zarządzeń Marszałka Województwa Podkarpackiego w sprawę określenia organizacji wewnętrznej oraz szczegółowego zakresu działania¹⁸ odpowiedzialny był za:

- współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju turystyki,
- opracowywanie i wdrażanie projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w szczególności w ramach programów Unii Europejskiej.

Z dniem 24 października 2016 r. dokonano zmiany organizacji wewnętrznej Departamentu Promocji¹⁹, który od tego dnia odpowiedzialny był za prowadzenie spraw związanych z zarządzaniem produktem Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, w tym w zakresie:

- prowadzenia informatorium²⁰ Green Velo,

---

¹³ Zwaną dalej „PARP”

¹⁴ Umowa nr POPW.05.02.00-18-004/12-00 o dofinansowanie Projektu nr POPW 5.2-1 Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo podkarpackie w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 Osi Priorytetowej V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne Działania V.2 Trasy rowerowe.

¹⁵ Termin trwałości projektu upływa w czerwcu 2021 r.

¹⁶ Zwany dalej „Departamentem Promocji”, do dnia 12 lutego 2019 r. Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej.

¹⁷ Zwany dalej: Departamentem Dróg.

¹⁸ Zarządzenie Marszałka Województwa Podkarpackiego nr 5/2015 z dnia 21 stycznia 2015 r. oraz nr 41/2016 z dnia 25 maja 2016 r.

¹⁹ Zarządzenie Marszałka Województwa Podkarpackiego nr 73/2016 z dnia 24 października 2016 r. i kolejnym nr 59/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.

²⁰<http://www.turystyka.wrotapodkarpackie.pl/index.php/szlaki-inne-niz-wszystkie/green-velo-wschodni-szlak-rowerowy> - link do informatorium na stronie internetowej.

- przekazywania rekomendacji z wnioskiem o wyrażenie zgody na użyczenie logo Green Velo wydarzeniom organizowanym przez podmioty trzecie,
  - certyfikacji Miejsc Przyjaznym Rowerzystom,
  - generowania treści na portalu Green Velo,
  - współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego w ramach ustalonego planu działań promocyjnych,
  - podejmowania inicjatyw promujących Szlak w kraju i zagranicą.
- Departament Promocji zobowiązany był również do prowadzenia spraw merytorycznych i finansowych związanych z przekazywaniem dotacji celowej dla Województwa Świętokrzyskiego w ramach zadania „Utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl” do zakończenia okresu trwałości projektu „Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja” oraz do współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w województwie podkarpackim oraz w kraju na rzecz rozwoju turystyki.

Departament Dróg odpowiedzialny był za:

- współdziałanie z PZDW oraz innymi zarządcami dróg w zakresie realizowanych przedsięwzięć,
- współpracę z jednostkami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi podmiotami w zakresie realizowanych przedsięwzięć,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć Województwa Podkarpackiego w zakresie inwestycji drogowych, kolejowych i tras rowerowych,
- koordynowanie realizacji projektu *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej* na terenie województwa podkarpackiego w zakresie komponentu infrastrukturalnego oraz komponentu promocyjnego,
- inicjowanie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie tras rowerowych.

Od dnia 24 października 2016 r. z katalogu wykonywanych przez Departament Dróg zadań usunięto koordynowanie projektu na terenie województwa podkarpackiego w zakresie komponentu promocyjnego oraz inicjowanie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie tras rowerowych²¹.

Zgodnie ze statutem PZDW nadanym przez Sejmik Województwa Podkarpackiego (uchwałą z dnia 27 sierpnia 2018 r.²², a wcześniej uchwałą z dnia 30 grudnia 2013 r.²³) bezpośredni nadzór nad jego działalnością sprawuje Dyrektor właściwego merytorycznie Departamentu (Departament Dróg).

(akta kontroli str. 11-82)

2.

W budżecie województwa podkarpackiego nie wyodrębniano środków na wydatki na realizację zadań w zakresie utrzymania i eksploatacji Szlaku. Środki finansowe przekazywane były do PZDW na zadania realizowane przez tę jednostkę w dziale 600 *Transport i łączność*, rozdział 60013 *Wydatki inwestycyjne pozostałych jednostek*. Infrastruktura wykonana przez PZDW w ramach projektu była utrzymywana w ramach środków finansowych zabezpieczonych na zadania realizowane przez PZDW.

²¹ Zgodnie z zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego nr 72/2016 z dnia 24 października 2016 r., zmieniające w sprawie określenia organizacji wewnętrznej oraz szczegółowego zakresu działania Departamentu Dróg.

²² Nr LIX/935/18.

²³ Nr XLI/831/13.

W planie finansowym Urzędu także nie wyodrębniano środków finansowych na utrzymanie i eksploatację trasy rowerowej Green Velo (w tym na oznakowanie lub uzupełnienie zniszczonego oznakowania, gdzie przebiegał Szlak) oraz na zapewnienie trwałości projektu.

Zaplanowano i wydatkowano jedynie środki finansowe na realizację zadań promocyjnych Szlaku.

Łącznie wydatki na ten cel w latach 2016-2020 (I kwartał) wyniosły 724.731,75 zł. Plan wydatków na lata 2016-2020 wynosił 1.139.744,76 zł.

Na zadania związane z promocją Szlaku:

- w 2016 r. z zaplanowanych 40.000 zł²⁴ wydatkowano 19.812 zł na utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl,

- w 2017 r. z zaplanowanych 281.000 zł wydatkowano 253.268,81 zł, w tym: 108.553,44 zł na zakup systemów wystawienniczych, tabliczek MPR, zakup usług dotyczących promocji Szlaku, 30.959,10 zł na zakup koszulek rowerowych z logo Green Velo, 93.756,27 zł na zadania z zakresie upowszechniania turystyki przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 20.000 zł na utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl,

- w 2018 r. z zaplanowanych 220.000 zł wydatkowano 192.908,98 zł, w tym: 104.919,95 zł na badanie ruchu turystycznego, organizację eventów, zakup systemów wizualizacji, druk wydawnictw, 70.000 zł na promocję Szlaku podczas wydarzeń, 17.989,03 zł na utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl,

- w 2019 r. z zaplanowanych 278.744,76 zł wydatkowano 258.741,96 zł, w tym: 107.089,76 zł na zakup wydawnictw i gadżetów, stojaków na ulotki, zakup czasu antenowego w radiowej stacji ogólnopolskiej, organizację spotkania koordynatorów Green Velo, organizację wydarzeń promujących Szlak, wynajem kapsuły 3D promującej Szlak, 76.350 zł na promocję Szlaku podczas wydarzeń, 55.305 zł na działania związane z promocją Województwa Podkarpackiego, zakup wydawnictw i radiowego czasu antenowego, 19.997,20 zł na utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl,

- w 2020 r. zaplanowano 320.000 zł – w I kwartale 2020 r. nie wydatkowano środków.

(akta kontroli str. 83-342)

Spośród opisanych wyżej wydatków na promocję Szlaku w latach 2016-2020 (I kwartał) w kwocie 724.731,75 zł analizą objęto wydatki na kwotę 160.338,45 zł (tj. 22,1% ogółu poniesionych wydatków), w tym wydatki na:

- realizację zadania pn. Utrzymanie i rozwój portalu internetowego www.greenvelo.pl w okresie trwałości projektu *Trasy rowerowe Polski Wschodniej – promocja*²⁵ w kwocie 37.986,23 zł (wydatki z 2018 i 2019 roku),

- na działania promocyjne Szlaku w kwocie 60.852,22 zł (wydatki z 2017, 2018, 2019 roku),

- promocję Szlaku w radiu ogólnopolskim w kwocie 43.050 zł (wydatki z 2019 r.),

²⁴ Z zaplanowanych wydatków na 2016 r. kwota 20.000 zł dotyczy planowanych kosztów utrzymania i oznakowania witalicy Green Velo. Kwota ta nie została wydatkowana w 2016 r., gdyż podczas przeglądów technicznych nie stwierdzono potrzeby ponoszenia nakładów finansowych na ten cel. W kolejnych latach wydatki na ten cel również były planowane w tej samej kwocie, jednakże z powodów wymienionych powyżej nie ponoszono wydatków na utrzymanie i oznakowanie witalicy.

²⁵ W dniu 5 października 2016 r. Województwo Podkarpackie zawarło z Województwem Świętokrzyskim umowę dotacji celowej w kwocie 20.000 zł na utrzymanie portalu internetowego www.greenvelo.pl. W kolejnych latach umowy takie zawarto na tę samą kwotę w dniu 6 grudnia 2017 r., 28 marca 2018 r., 12 września 2019 r.

- organizację i przeprowadzenie objazdu studyjnego Szlaku przez polskiego blogera podróżniczego w kwocie 18.450 zł (wydatki z 2017 r.).

Wydatki na utrzymanie portalu internetowego Green Velo w kwocie 17.989,03 zł w 2018 r. i w kwocie 19.997,20 zł w 2019 r. (łącznie 37.986,23 zł) rozliczono na podstawie sprawozdań merytorycznych z wykonania zadania, przedłożonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego²⁶.

Wydatki w kwocie 60.852,22 zł poniesiono na druk wydawnictw i koszulek promocyjnych oraz systemu wizualizacji wraz z promocją Szlaku. Środki te wydatkowano w następstwie trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych²⁷, przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²⁸). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania ustawy Pzp przy realizacji tych zamówień.

W następstwie zawartej z Eurozet Radio Sp. z o.o. w Warszawie umowy z dnia 15 lipca 2019 r. dokonano zakupu czasu antenowego w ogólnopolskiej stacji Radia Zet w ramach akcji „Aktywne lato”, poświęconej promocji Szlaku. Wykonawca zobowiązał się do emisji 40 audycji oraz ich zapowiedzi promujących Szlak oraz prowadzeniu działań promocyjnych na Placu Niepodległości w Przemyślu. Wykonawca po zrealizowaniu umowy przedłożył raport, potwierdzający wykonanie przedmiotu umowy. W dniu 4 września 2019 r. zapłacono wykonawcy kwotę 43.050 zł, zgodnie z zawartą umową.

W następstwie zawartej z blogerem podróżniczym umowy z dnia 8 czerwca 2017 r. na organizację i przeprowadzenie objazdu studyjnego Szlaku, przygotowanie artykułów relacjonujących przebieg objazdu oraz ich publikację w mediach społecznościowych, w internetowej edycji *National Geographic Traveler Polska*, w magazynie *Podróże* i w serwisie „Polska na Rowery” – w dniu 31 lipca 2017 r. dokonano protokolarnego odbioru przedmiotu zamówienia.

Zapłata za wykonanie przedmiotu umowy nastąpiła w dniu 8 września 2017 r. w kwocie 13.837,50 zł (w czerwcu 2017 r. wykonawca otrzymał zaliczkę w kwocie 4.612,50 zł). Zaproszenie do złożenia oferty na wykonanie przedmiotu zamówienia Urząd skierował do trzech potencjalnych wykonawców (ofertę złożył tylko jeden wykonawca). Postępowanie przeprowadzono zgodnie z zarządzeniem nr 55/16 z dnia 11 sierpnia 2016 r. *w sprawie określenia zasad udzielania w Urzędzie zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 30.000 euro*.

Analizowane wydatki na kwotę 160.338,45 zł zostały poniesione zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o *finansach publicznych*.

(akta kontroli str. 343)

3.

Nie dokonywano pomiaru wartości wskaźników (obowiązkowych wskaźników z listy wskaźników zaimplementowanej do KSI SIMIK 07-13 oraz wskaźników dodatkowych, wybranych w celu precyzyjnego opisanie efektów rzeczowych oraz procesu realizacji projektu) zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu po

²⁶ Do sprawozdań załączono wykaz zapłaconych faktur oraz ich kserokopie.

²⁷ Znak: OR-IV.272.1.37.2017 – dostawa koszulek promocyjnych wraz z umieszczeniem nadruku, znak: OR-IV.272.1.32.2018 – dostawa systemu wizualizacji Województwa Podkarpackiego wraz z wyposażeniem, znak: OR-IV.272.1.30.2019 – druk oraz dostawa wydawnictw promujących Szlak.

²⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm., zwana dalej „ustawą Pzp”.

jego zakończeniu²⁹. Urząd nie otrzymywał od partnerów projektu informacji w zakresie utrzymania i eksploatacji poszczególnych odcinków Szlaku. Nie stwierdzono otrzymywania od Instytucji Pośredniczącej pism lub wytycznych w zakresie podjęcia działań mobilizujących do przeprowadzania przeglądów i dokonania ewentualnych napraw w ramach gwarancji udzielonych przez wykonawców poszczególnych odcinków trasy rowerowej.

Urząd nie stwierdził występowania okoliczności mogących powodować niezachowanie trwałości projektu w rozumieniu art. 57 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.³⁰ i związanym z tym obowiązkiem poinformowania o tym fakcie Instytucji Pośredniczącej.

(akta kontroli str. 344)

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że na podstawie uchwały nr 154/3671/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi PZDW - gromadzenie i wykorzystywanie informacji w zakresie utrzymania wskaźników produktu oraz rezultatu projektu przetwarzane było w PZDW. Departament nie uczestniczył w gromadzeniu i monitorowaniu tych wskaźników.

Dyrektor Departamentu Dróg wyjaśniła, że nie występowało do partnerów o informacje dotyczące wskaźników produktu i rezultatu, Departament nie posiada danych w zakresie wskaźników z listy KSI SIMIK 07-13, zadania te zostały przekazane do PZDW. Partnerzy nie dostarczali do Departamentu informacji w zakresie utrzymania i eksploatacji poszczególnych odcinków Szlaku, zadanie to realizowane było w PZDW na podstawie porozumień z partnerami projektu. Do Departamentu nie wpływała również dokumentacja dotycząca działań mobilizujących do przeprowadzania przeglądów gwarancyjnych oraz wypadków i zagrożeń związanych z udziałem rowerzystów lub innych uczestników ruchu. Partnerzy nie dostarczali do Departamentu informacji w zakresie utrzymania i eksploatacji poszczególnych odcinków Szlaku, kontakt między Beneficjentem a partnerami był zadaniem przekazanym do PZDW, które było realizowane na podstawie porozumień zawartych pomiędzy PZDW i partnerami projektu.

Dyrektor Departamentu Dróg w odpowiedzi na pytanie - na jakiej podstawie pozyskiwano wiedzę na temat zachowania celów i trwałości projektu wyjaśniła, że Inżynier Kontraktu, wyłoniony przez PZDW wraz zespołem inspektorów nadzoru, osobami koordynującymi i rozliczającymi projekt nadzorował mi.in. osiągnięcie celów projektu. Partnerzy projektu nie kierowali uwag związanych z funkcjonowaniem wybudowanych tras do Departamentu mając wyznaczony podmiot bezpośrednio odpowiedzialny za nadzorowanie osiągnięcia celów.

(akta kontroli str. 345-356, 1254-1258)

---

²⁹ Według Instrukcji Wypełnienia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (wersja styczeń 2011), w przypadku gdy ze względu na specyfikę projektu nie było możliwe przypisanie żadnego wskaźnika z listy wskaźników kluczowych dla danego typu projektu ani żadnego ze wskaźników programowych, beneficjent powinien sprawozdawać odnośnie efektów rzeczowych projektu wyłącznie na podstawie zaproponowanych przez siebie wskaźników zapewniających poprawne monitorowanie efektów projektu, zadeklarowanych w dokumentacji projektu. Dane na temat wskaźników innych niż kluczowe/programowe nie były wprowadzane i monitorowane w systemie KSI SIMIK 07-13 (<https://poig.parp.gov.pl/files/112/146/229/283/486/12413.pdf>, str. 17).

³⁰ Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25).

W zakresie problemów w związku z utrzymaniem i wykorzystaniem Szlaku przez partnerów projektu (jednostki samorządu terytorialnego - gminy i powiaty) uzyskano informacje³¹ od 35 gmin i powiatów, na terenie których przebiega Szlak.

Spośród 35 jednostek samorządu terytorialnego - 3 poinformowało o występowaniu problemów w zakresie utrzymania Szlaku.

Starosta Łańcucki informował o przypadkach uszkodzeń oznakowania Szlaku przez nieznaną sprawców na odcinkach na terenie powiatu łańcuckiego.

Starosta Brzozowski informował, że występowały problemy i trudności związane z egzekwowaniem od wykonawcy wykonania usterek stwierdzonych podczas przeglądów gwarancyjnych, w tym prawidłowego odwodnienia na powierzchni jezdni trasy rowerowej oraz potrzeby wykonania niezbędnych prac naprawczych Szlaku, takich jak: uzupełnienia nawierzchni bitumicznej, kostki brukowej, wykonania dodatkowych wpustów deszczowych.

Wójt Gminy Stubno informował o przypadkach wandalizmu dotyczących uszkodzenia oznakowania pionowego, a także o problemach związanych ze złym stanem nawierzchni drogowej, *które gmina stara się naprawiać w miarę swoich możliwości.*

(akta kontroli str. 357-453)

W zakresie problemów związanych z zarządzaniem Szlakiem, w tym jego utrzymaniu i wykorzystaniu do Urzędu wpłynęła skarga/interwencja PARP (dotycząca odcinka Szlaku na terenie Gminy Stubno) oraz pisma dotyczące utrzymania i eksploatacji Szlaku.

W dniu 13 maja 2019 r. do Urzędu wpłynęło pismo PARP³² dotyczące zdewastowania drogi dla rowerzystów w powiecie przemyskim w gminie Stubno przez ciężki sprzęt (trasa była niebezpieczna dla rowerzystów). Skarga na stan drogi na odcinku Szlaku zarządzanym przez Gminę Stubno wpłynęła również od rowerzystów korzystających ze Szlaku.

PZDW w odpowiedzi z dnia 16 maja 2019 r. udzielonej do Departamentu Dróg poinformował, że w dniu 7 maja 2019 r. odbył się przegląd gwarancyjny przy udziale Wykonawcy, przedstawiciela Inżyniera Kontraktu oraz partnera projektu, który odpowiedzialny jest za bieżące utrzymanie i za utrzymanie trwałości projektu na drogach, które pozostają w jego zarządzie. Podczas tego przeglądu stwierdzono uszkodzenie nawierzchni trasy oraz podjęto decyzję o uzupełnieniu lokalnych ubytków nawierzchni z kruszywa łamanego i powierzchniowe utwalenie emulsją. Czynności w postaci wykonania prac naprawczych zostały wyznaczone z terminem do dnia 30 czerwca 2019 r. W piśmie z dnia 16 maja 2019 r. poinformowano jednocześnie, że po tym terminie zostanie przeprowadzony kolejny przegląd, którego zadaniem będzie sprawdzenie wykonanych prac.

Wicestarosta Brzozowski pismem z dnia 26 lutego 2018 r. informował PZDW³³ o braku wywiązywania się wykonawcy robót trasy rowerowej z obowiązku usunięcia wad i usterek wykazanych w protokole przeglądu gwarancyjnego. Kolejne pismo w tej sprawie skierowano w dniu 9 lipca 2018 r.

Starosta Brzozowski pismem z dnia 20 września 2018 r. informował³⁴ PZDW, że wykonawca odcinka III Szlaku na terenie powiatu nie wykonał prac gwarancyjnych związanych z usunięciem wad i usterek określonych w protokole przeglądu gwarancyjnego z dnia 14 maja 2018 r. oraz notatce służbowej z dnia 3 sierpnia

³¹ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

³² PZDW otrzymał skargę do wiadomości.

³³ Departament Dróg otrzymał pismo do wiadomości.

³⁴ Urząd otrzymał pismo do wiadomości.

2018 r. Starosta prosił o podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie od wykonawcy przedmiotowej inwestycji wykonania prac naprawczych określonych w protokole przeglądu gwarancyjnego.

W dniu 3 sierpnia 2018 r. do Urzędu wpłynęło pismo Radnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczące zniszczeń dróg, w tym trasy Green Velo na terenie gminy Radymno.

Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego pismem z dnia 29 sierpnia 2018 r. poinformował Wójta Gminy Radymno, że całkowicie nieprzejezdny jest odcinek Szlaku na terenie gminy w miejscowości Młyny i Chotyniec. W piśmie wskazano, że odcinek ten jest w znacznym stopniu nieprzejezdny, zwłaszcza w okresach opadów atmosferycznych (przez ruch kołowy i rowerowy). W piśmie poinformowano, że gmina może ubiegać się o dotacje celowe z budżetu państwa na naprawę zniszczeń spowodowanych opadami atmosferycznymi, jeżeli stan nawierzchni nie ulegnie poprawie to niezbędne będzie wyłączenie tego odcinka z przebiegu Szlaku i zaproponowanie objazdu alternatywnym odcinkiem.

Kolejnymi problemami związanymi z utrzymaniem i eksploatacją Szlaku były przypadki wandalizmu oraz niszczenia znaków określających przebieg trasy rowerowej. Marszałek Województwa Podkarpackiego zwrócił się do Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu, Komendy Powiatowej Policji w Łańcucie, Komendy Powiatowej Policji w Leżajsku o pomoc w obserwacji trasy, celem uniknięcia tego typu zniszczeń.

(akta kontroli str. 454-482)

Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg Zbigniew Kozak na pytanie - w jaki sposób realizowany był nadzór nad PZDW w zakresie funkcjonowania i utrzymania Szlaku w kontekście wpływających do Departamentu skarg i interwencji związanych ze Szlakiem wyjaśnił, że to PZDW realizuje działania dotyczące utrzymania projektu, jako organ powołany do zarządzania siecią dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego, bezpośrednio odbiera interwencje lub zażalenia na funkcjonowanie Szlaku od użytkowników bądź partnerów projektu. PZDW utrzymuje kontakt z wykonawcami odcinków trasy rowerowej i dokonuje przeglądów gwarancyjnych wynikających z zawartych umów.

Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg wyjaśnił, że Departament nie otrzymał z PZDW dokumentacji z kolejnego przeglądu sprawdzającego wykonanie prac naprawczych trasy rowerowej na terenie Gminy Stubno, za odcinki trasy rowerowej odpowiadają partnerzy projektu, wszelkie skargi i zażalenia powinny być zgłaszane do zarządcy drogi, czyli partnera projektu.

W sprawie problemów związanych z brakiem wykonania zaleceń przeglądów gwarancyjnych w powiecie brzozowskim Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg wyjaśnił, że PZDW prowadzi sprawy związane z kontaktem partnerów z wykonawcami, to PZDW posiada możliwości dyscyplinowania, czy nawet wykorzystania zabezpieczenia należytego wykonania prac w okresie gwarancyjnym. W sprawie uszkodzeń nawierzchni Szlaku w Gminie Radymno Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg wyjaśnił, że Departament po skierowaniu do gminy pisma z dnia 29 sierpnia 2018 r. nie uzyskał odpowiedzi dotyczącej dokonania napraw lub ewentualnie otrzymania dotacji celowej na poprawę infrastruktury Szlaku, ponadto użytkownicy trasy i partner nie zgłaszali interwencji w sprawie problemów z przejazdem trasą rowerową.

(akta kontroli str. 1054-1057)

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że do Departamentu nie wpłynęła dokumentacja dotycząca wypadków oraz zagrożeń związanych z udziałem rowerzystów bądź innych uczestników ruchu na podkarpackim odcinku Szlaku.

(akta kontroli str. 345-356)

W sprawie występowania problemów w zakresie zarządzania Szlakiem, w tym jego utrzymania, wykorzystywania, wpływających skarg i uwag Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Marek Marecki poinformował³⁵, że zarówno w Biurze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, jak i w nadzorowanych nadleśnictwach, przez które przebiega Szlak w latach 2016-2020 nie odnotowano zdarzeń lub problemów związanych z turystyką rowerową realizowaną na Szlaku.

Komendant Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej gen. bryg. SG Robert Rogoz poinformował³⁶, że Straż Graniczna w swoich statystykach nie wyodrębnia zdarzeń związanych z korzystaniem ze Szlaku, a jedyny incydent jaki odnotowano z udziałem rowerzystów miał miejsce w 2019 r., kiedy to rowerzyści zjechali ze Szlaku Fortecznego i weszli na pas drogi granicznej, dwóch z nich weszło dodatkowo na kilka metrów w głąb terytorium Ukrainy (sprawców ukarano grzywną). Pierwszy Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Rzeszowie Zbigniew Sowa poinformował³⁷, że nie zidentyfikowano miejsc zagrożeń lub problemów na Szlaku, do Urzędu Marszałkowskiego i PZDW nie przekazywano informacji o zdarzeniach lub zagrożeniach na Szlaku. Zarejestrowano jednak w latach 2016-2020 (I kwartał) z udziałem rowerzystów 10 wypadków i 62 kolizje, w których rannych zostało 10 osób.

(akta kontroli str. 483-486, 2016-2018)

4.

Departament Dróg nie przeprowadził w latach 2016-2020 (I kwartał) w PZDW kontroli dotyczących przekazanych do realizacji zadań związanych z realizacją projektu.

Kontroli w PZDW w zakresie realizacji ww. projektu nie przeprowadził również Departament Kontroli Urzędu. Departament ten nie przeprowadził także kontroli w tym zakresie w Departamencie Dróg oraz w Departamencie Promocji.

(akta kontroli str. 487-489)

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że Urząd Marszałkowski nie prowadził nadzoru nad trwałością projektu. Zarząd Województwa Podkarpackiego na podstawie uchwały z dnia 14 grudnia 2011 r. przekazał realizację tego projektu do PZDW. Postępy w realizacji projektu ujmowane były w sprawozdaniach z wykonania planu rzeczowo-finansowego PZDW.

PZDW jak wyjaśniła Dyrektor Joanna Szozda nie zgłaszała żadnych problemów w zakresie zarządzania, utrzymania i eksploatacji Szlaku.

(akta kontroli str. 345-356)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą Urząd nie przeprowadził w PZDW kontroli w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem Szlaku w celu sprawdzenia czy PZDW zadania te wykonywał prawidłowo. W tym kontekście Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w drugiej połowie 2021 r., kiedy upływie

³⁵ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

³⁶ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

³⁷ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK

termin trwałości projektu (koniec maja 2021), przeprowadzona zostanie jego ewaluacja (ocena), która obejmie m.in. zachowanie celów projektu.

(akta kontroli str. 11-82, 344, 345-482, 487-489, 1054-1057)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą nadzór Urzędu nad realizacją projektu sprawowany był co do zasady właściwie. Stwierdzona w tym zakresie ww. nieprawidłowość oceny tej nie podważa.

Łączne wydatki na działania promocyjne w okresie objętym kontrolą wyniosły 724,7 tys. zł. Analiza próby tych wydatków na kwotę 160,3 tys. zł (22,1% ogółu) wykazała, że wydatki te zostały poniesione zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o *finansach publicznych*³⁸.

OBSZAR

Działania podejmowane na rzecz efektywnego funkcjonowania Szlaku, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej

Opis stanu faktycznego

1.

W latach 2016-2020 (I kwartał) w Urzędzie zlecono wykonanie badania ruchu w zakresie rzeczywistego wykorzystania Szlaku.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 422/8824/18 z dnia 24 kwietnia 2018 r. postanowił podpisać porozumienie w przedmiocie wspólnego (z Województwem Lubelskim, Podlaskim, Świętokrzyskim, Warmińsko-Mazurskim) przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na przeprowadzenie badania ruchu na Szlaku.

Porozumienie takie zostało zawarte w dniu 4 czerwca 2018 r. - partnerzy udzielili Partnerowi Wykonawczemu (Województwo Warmińsko-Mazurskie) pełnomocnictwa do przeprowadzenia w imieniu partnerów i na ich rzecz postępowania o udzielenia zamówienia publicznego, a także do podpisania protokołu odbioru przedmiotu zamówienia. W dniu 20 lipca 2018 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie zawarło z firmą Selectiv Europe Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie umowę na przeprowadzenie ruchu turystycznego na obszarze gmin stanowiących korytarz Wschodniego Szlaku.

W dniu 30 listopada 2018 r. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonał protokolarnego odbioru usługi (bez uwag) polegającej na przeprowadzeniu badania ruchu turystycznego na obszarze gmin stanowiących korytarz Szlaku w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, podkarpackim, świętokrzyskim, na podstawie danych historycznych i zastanych, w oparciu o dane o charakterze obserwacyjnym.

W rezultacie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarto umowę z firmą Selektiv Europe Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie. Wynagrodzeniem wykonawcy usługi była kwota 250.000 zł brutto, w tym płatna przez Województwo Podkarpackie w kwocie 50.000 zł brutto³⁹.

W opracowanym przez wykonawcę usługi dokumencie pn. *Badanie ruchu turystycznego na obszarze gmin stanowiących korytarz Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo* zapisano, że łączna liczba osób korzystających z walorów

³⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.

³⁹ Środki te zapłacono w ramach wydatków na promocję Szlaku w 2018 r. wykazanych w pkt 2 obszaru pierwszego – zapłata nastąpiła poleceniem przelewu w dniu 20 grudnia 2018 r., każda ze stron porozumienia zobowiązana była do zabezpieczenia środków finansowych w kwocie 50.000 zł na opłacenia faktury za wykonanie przedmiotu zamówienia, wystawionej oddzielnie na każdą ze stron porozumienia.

turystycznych trasy Green Velo z Polski i zagranicy (za 5 miesięcy) w okresie od maja do września 2018 r. wyniosła 415.483 osób (w tym turyści krajowi 413.535 osób - 99,5% oraz turyści zagraniczni 1.948 osób – 0,5%). W przypadku osób z Polski najliczniejszą grupę stanowili użytkownicy z województwa podkarpackiego (22,44%), drugą co do liczebności byli użytkownicy z województwa mazowieckiego (17,87%), zaś trzecią z województwa podlaskiego (17,57%).

Najbardziej uczęszczaną częścią szlaku rowerowego była jego część w województwie lubelskim, na drugim miejscu znalazło się województwo podkarpackie. Największy ruch turystyczny obserwowany był w lipcu i sierpniu. Najpopularniejszym miejscem rozpoczęcia podróży przez użytkowników Szlaku było województwo lubelskie, w następnej kolejności województwa: podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie.

(akta kontroli str. 506, 507-735)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że informacje zawarte w opracowanym przez Selettiv Europe dokumencie posłużyły do określenia osób korzystających ze Szlaku, w tym zidentyfikowania profilu użytkowników Green Velo. Dyrektor Departamentu Promocji wyjaśniła, że badanie ruchu pozwoliło na określenie odpowiednich działań i celów do zrealizowania, które są uwzględniane w kolejnych umowach o współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju i promocji Szlaku pomiędzy województwami Polski Wschodniej. Wyniki badania zostały poddane analizie przez partnerów projektu także pod kątem celu ogólnego i szczegółowego. Realizacja projektu przyczyniła się do rozwoju i promowania turystyki rowerowej, w tym do aktywizacji społecznej osób aktywnie spędzających wolny czas. Analiza wyników była podstawą do planowania działań promocyjnych w latach 2019-2020 w ramach umowy partnerskiej na rzecz rozwoju i promocji Szlaku. Kolejne badanie zaplanowane na 2021 r. pozwoli na porównanie danych oraz stanie się bazą dla prowadzenia stosownej polityki turystycznej przez partnerów.

(akta kontroli str. 736-741, 1245-1246)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że beneficjentem komponentu promocyjnego pn. *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja* było Województwo Świętokrzyskie, które odpowiada za dokonanie oceny ewaluacji projektu⁴⁰ oraz współpracy w tym zakresie z PARP – Instytucją Pośredniczącą.

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że działania ewaluacyjne w projekcie *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej* prowadzone były poprzez zbieranie informacji w zakresie atrakcji turystycznych w ramach projektu – w tym raportowanie wskaźników rezultatu przez PZDW, badanie osiągnięcia celów polegało na wybudowaniu szlaku rowerowego, natomiast utrzymanie trwałości projektu poprzez przeglądy w okresie gwarancyjnym.

(akta kontroli str. 145-169, 490-505, 736-741)

Za wyjątkiem badania natężenia ruchu turystów z 2018 r. (opisanego powyżej) za okres od maja do września 2018 r. Urząd nie posiada innych analiz w zakresie natężenia ruchu turystycznego na Szlaku. Nie ma więc możliwości porównania natężenia ruchu w kolejnych latach, w tym ustalenia czy ruch turystyczny na Szlaku wzrastał lub zmniejszał się.

W 2018 r. i 2019 r. sporządzono analizy ruchu turystycznego w oparciu o stałe punkty na Szlaku, tj. MPR-y (jedna analiza w 2018 r. i jedna w 2019 r.). Analizy te wykonano na podstawie dobowego monitoringu ruchu turystycznego (dane

---

⁴⁰ Potwierdza to § 20 umowy o dofinansowanie projektu *Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja*, zawartej w dniu 30 grudnia 2013 r. pomiędzy Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości a Województwem Świętokrzyskim.

nieporównywalne do badania natężenia ruchu z 2018 r.) przekazywanego przez obiekty należące do Systemu Rekomendacji MPR.

Dane w tych analizach prezentowane były za okres od maja do września 2018 r. (informacje miesięcznie przekazywało od 79 do 80 obiektów) oraz od maja do września 2019 r. (informacje miesięcznie przekazywały 104 obiekty).

Z ww. analiz wynika, że liczba turystów rowerowych korzystających z MPR-ów w województwie podkarpackim w okresie od maja do września 2018 r. wynosiła 7.106 osób, zaś w okresie od maja do września 2019 r. wynosiła 6.713 osób (spadek o 5,53%). Spadła także średnia roczna (od maja do września) liczba turystów przypadająca na obiekt MPR⁴¹ z 89⁴² w 2018 r. do 65⁴³ w 2019 r.

(akta kontroli str.742-781)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że kolejne kompleksowe badanie ruchu turystycznego na Szlaku zaplanowane jest na 2021 r., co pozwoli na porównanie danych uzyskanych w badaniu z 2018 r. Badanie ruchu turystycznego w 2018 i 2019 r. w oparciu o MPR-y wykazało, że ruch turystyczny w tych obiektach utrzymuje się na stałym poziomie.

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że zakładane korzyści rzeczowe i finansowe w oparciu o rzeczywisty ruch turystów na Szlaku nie były do tej pory przedmiotem analizy. Powodem był brak środków finansowych, ponadto zlecenia takiej analizy wymaga zgody 5 regionów.

(akta kontroli str. 736-741, 1245-1246)

Celem ogólnym projektu było stworzenie ponadregionalnej oznakowanej trasy rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, eksponującą najważniejsze walory turystyczne i przyrodnicze makroregionu. Całość wspieranych działań miała posłużyć do rozwoju i promowania turystyki rowerowej, a także przyczynić się do aktywizacji społecznej osób aktywnie spędzających czas wolny oraz aktywizacji gospodarczej grupy przedsiębiorców świadczących usługi w sektorze turystycznym.

W Urzędzie brak było analiz ruchu na Szlaku, w tym badań lub analiz dotyczących wpływu Szlaku na rozwój turystyki w regionie, sposobu przyczynienia się Szlaku do rozwoju i promowania turystyki rowerowej, aktywizacji społecznej osób aktywnie spędzających wolny czas, aktywizacji gospodarczej grupy przedsiębiorców świadczących usługi w sektorze turystycznym, ochrony miejsc cennych przyrodniczo przed nieskoordynowanym ruchem turystycznym.

(akta kontroli str. 782)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że budowa trasy była doskonałym pomysłem na otwarcie nowych terenów województwa dla ruchu turystycznego, przyczyniła się do rozwoju i promowania turystyki rowerowej, a także aktywizacji osób aktywnie spędzających czas wolny oraz aktywizacji gospodarczej grupy przedsiębiorców świadczących usługi w sektorze turystycznym. Świadczy o tym potrojona od 2015 r. liczba MPR-ów, co z kolei oznacza, że Szlak przynosi konkretne korzyści dla małych i średnich firm, świadczących różnego rodzaju usługi dla turystów. Szlak stał się również inspiracją dla podkarpackich samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych do rozbudowywania i wzbogacania go o nowe ścieżki rowerowe prowadzące do kolejnych atrakcji turystycznych.

(akta kontroli str. 736-741)

---

⁴¹ Na podstawie danych uzyskanych od 59% obiektów w 2018 r. i 73% obiektów w 2019 r.

⁴² 7106/80 = ok. 89.

⁴³ 6713/104 = ok. 65.

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że w Departamencie nie były prowadzone analizy rzeczowo-finansowe dotyczące ruchu turystycznego na Szlaku, cel ogólny projektu został osiągnięty w wyniku realizacji wskaźników produktu, których wykonanie zostało powierzone PZDW.

(akta kontroli str.783-789)

Na pytanie czy w związku z realizacją Szlaku na terenie jednostki samorządu terytorialnego (gmina/powiat) odnotowano wzrost ruchu turystycznego i rozwój turystyki odpowiedzi w tym zakresie udzieliło 33 kierowników tych jednostek⁴⁴, z czego:

- 15 poinformowało o wzroście ruchu rowerowego, w udzielonych odpowiedziach podano jednocześnie, że nie prowadzono w tym zakresie badań potwierdzających ten wzrost,
- 2 poinformowało o wzroście ruchu rowerowego, co potwierdzono na podstawie ankiet i wywiadów przeprowadzonych z turystami,
- 4 poinformowało, iż nie stwierdzono wzrostu ruchu rowerowego,
- 12 poinformowało, iż brak jest danych w tym zakresie.

Żadna z jednostek samorządu terytorialnego, w której zasięgano informację w ww. zakresie nie dysponuje szczegółowymi danymi dotyczącymi wpływu Szlaku na wzrost ruchu turystycznego i rozwój turystyki.

(akta kontroli str. 396-453)

2.

Na terenie województwa podkarpackiego według stanu na dzień 15 kwietnia 2020 r. było 154 MPR, w tym 82 obiekty noclegowe, 32 atrakcje turystyczne, 21 obiekty gastronomiczne, 6 informacji turystycznych, 13 pozostałych obiektów usługowych.

O rekomendację MPR w okresie objętym kontrolą ubiegało się odpowiednio:

- w 2016 r. - 52 obiekty (52 otrzymało, w tym: 26 obiektów noclegowych, 10 atrakcji turystycznych, 4 obiektów gastronomicznych, 6 informacji turystycznych, 6 pozostałych obiektów usługowych),
- w 2017 r. – 68 obiektów (68 otrzymało, w tym: 48 obiektów noclegowych, 8 atrakcji turystycznych, 10 obiektów gastronomicznych, 0 informacji turystycznych, 2 pozostałych obiektów usługowych),
- w 2018 r. – 30 obiektów (29 otrzymało, w tym 10 obiektów noclegowych, 10 atrakcji turystycznych, 3 obiekty gastronomiczne, 1 informacja turystyczna, 5 pozostałych obiektów usługowych),
- w 2019 r. – 16 obiektów (16 otrzymało, w tym: 7 obiektów noclegowych, 4 atrakcje turystyczne, 4 obiekty gastronomiczne, 0 informacji turystycznych, 1 pozostałych obiektów usługowych),
- w 2020 r. (I kwartał) – 4 obiekty (4 otrzymało, w tym: 1 obiektów noclegowych, 1 atrakcja turystyczna, 2 obiekty gastronomiczne, 0 informacji turystycznych, 0 pozostałych obiektów usługowych).

W latach 2016-2020 (I kwartał) odmówiono rekomendacji dla jednego obiektu, z uwagi na brak dołączenia potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii wpisu do ewidencji innych obiektów noclegowych, prowadzonej przez Wójta Gminy Horyniec Zdrój. Ponadto przedsiębiorca ten zgłosił się - jako „pensjonat”, a taki obiekt nie istnieje w Ewidencji Obiektów Hotelarskich Marszałka Województwa Podkarpackiego⁴⁵.

⁴⁴ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁴⁵ Ewidencja obiektów hotelarskich prowadzona przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 238 ze zm.).

Żaden z obiektów w latach 2016-2020 (I kwartał) nie stracił przyznanej rekomendacji.

15 obiektów, które posiadało status MPR w 2017 r. nie złożyło nowego formularza i nie otrzymało rekomendacji w 2018 r. - zgodnie z regulaminem naboru na 2018 r. wszystkie obiekty zobowiązane były do złożenia nowych formularzy zgłoszeniowych, celem uzyskania rekomendacji MPR. Żaden z tych 15 obiektów nie wystąpił o ponowne przyznanie rekomendacji. Urząd nie znał powodów, dla których obiekty te nie wystąpiły o ponowne przyznanie rekomendacji.

W kontroli nie stwierdzono, aby Urząd wprowadzając system rekomendacji MPR poddawał analizie/prowadził działania mające na celu usytuowanie, rozmieszczenie takich miejsc w sposób równomierny, który zapewniłby łatwiejszy dostęp do usług (noclegi, wyżywienie itp.) na rzecz turystów korzystających ze Szlaku.

(akta kontroli str. 790, 867-1012)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że przebieg Szlaku oraz uwarunkowania przyrodnicze uniemożliwiają równomierne rozmieszczenie MPR-ów. Niektóre odcinki Szlaku przebiegają przez tereny mało zurbanizowane, bądź cenne pod względem krajobrazowym i przyrodniczym, w związku z tym liczba MPR-ów na tych obszarach jest naturalnie mniejsza. Województwo Podkarpackie jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu Promocji podejmuje szereg działań mających na celu zachęcenie obiektów do przystąpienia do systemu rekomendacji MPR poprzez portal Województwa Podkarpackiego oraz Green Velo. Obiekty, które przystąpiły już do systemu rekomendacji mają zapewniony udział w działaniach, mających na celu budowę trwałej sieci współpracy, dzięki czemu odnoszą wymierne korzyści, gdyż są promowane zarówno poprzez portal Green Velo i skojarzoną z nim aplikację mobilną, jak i przez media społecznościowe.

(akta kontroli str. 736-741)

Podmiotem wdrażającym system rekomendacji MPR w 2016 r. była Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego w ramach projektu „Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja” finansowanego w ramach Programu Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013. Nabór przeprowadzony był w okresie od 15 czerwca do 15 lipca 2015 r. oraz w okresie od 23 do 30 października 2015 r. W wyniku ww. naborów 52 obiekty w województwie podkarpackim otrzymały rekomendację obowiązującą w 2016 r.

Kolejny nabór został ogłoszony przez Województwo Podkarpackie w terminie od 1 do 28 lutego 2017 r., a rekomendacja obowiązywała do 31 stycznia 2018 r. Do Urzędu wpływały wypełnione formularze, które były oceniane pod względem spełniania kryteriów obowiązkowych i formalnych. Obiekty, które spełniały te wymogi zostały umieszczone na portalu www.greenvelo.pl oraz dedykowanej aplikacji mobilnej.

Od początku 2018 r. zmianie uległa formuła udzielania rekomendacji, z terminowej na bezterminową.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą z dnia 19 grudnia 2017 r.⁴⁶ ogłosił nabór do systemu rekomendacji MPR w okresie od 20 grudnia 2017 r. do 31 stycznia 2018 r. Kolejny drugi nabór MPR Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił uchwałą z dnia 7 sierpnia 2018 r.⁴⁷ (nabór ciągły od daty ogłoszenia na stronie internetowej www.podkarpackie.pl).

Status MPR od 2018 r. przyznawany był przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w drodze uchwały.

---

⁴⁶ Nr 381/8013/17.

⁴⁷ Nr 459/9604/18.

Analiza dokumentacji dotyczącej 15 obiektów za 2017 r., 15 za 2018 r., 15 za 2019 r. oraz 4 za I kwartał 2020 r. (łącznie 49 obiektów) wykazała, że status MPR przyznawany był zgodnie z obowiązującą procedurą rekomendacji, określoną w *Zasadach współpracy w ramach systemu rekomendacji MPR na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo*.

W analizowanej próbie dokumentacji 49 obiektów stwierdzono, iż jeden obiekt nie został zamieszczony na interaktywnej mapie Szlaku w postaci zgeolokalizowanego znacznika i ikony - dotyczy to Ekomuzeum Kraina Błękitnego Sanu.

Z wyjaśnień Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wynika, że obiekt ten tworzy 79 podmiotów położonych na terenie 6 gmin Podkarpacia, a portal Green Velo nie posiada możliwości technologicznych, aby umiejscowić Ekomuzeum na mapie.

(akta kontroli str. 791, 792-854)

Departament Promocji w 2017 r. przeprowadził audyty w 33 obiektach należących do Systemu Rekomendacji MPR⁴⁸ (przeprowadzono je w marcu i kwietniu). Na 2020 r. zaplanowano przeprowadzenie 35 audytów MPR. Audyty te z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne wywołane wirusem COVID-19 zostały odwołane. Powyższe audyty miały formę zapowiadanych wizyt (o ich terminie informowano drogą mailową). Wyniki audytu we wszystkich obiektach poddanych weryfikacji potwierdziły zgodność deklarowanych warunków z treścią formularza.

W 2018 i 2019 roku nie przeprowadzono audytu w obiektach należących do Systemu Rekomendacji MPR. Stosownie do postanowień rozdziału V regulaminów Zasad Współpracy w Ramach Systemu Rekomendacji MPR od 2018 r. weryfikacja zgodności deklarowanych kryteriów oraz warunków oferowanych turystom odbywać się miała nie rzadziej niż raz na dwa lata. Weryfikacja miała polegać na porównaniu formularza zgłoszeniowego ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 801-820, 855-866, 868-1012)

W sprawie prowadzenia weryfikacji zgodności deklarowanych kryteriów oraz warunków oferowanych turystom Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że udział w rekomendacji MPR jest nieodpłatny, dobrowolny, niekomercyjny. Obiekty zgłaszając się do systemu oświadczają o prawdziwości przedstawionych informacji w formularzu, w związku z tym kolejne działania opiera się na zasadzie wzajemnego zaufania. Weryfikacja zgodności deklarowanych kryteriów oraz warunków oferowanych turystom w formularzu zgłoszeniowym prowadzona jest wrywkowo.

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że do Departamentu nie wpływały skargi lub wnioski w zakresie funkcjonowania MRP oraz Szlaku, nie przekazywano do obiektów pisemnych ostrzeżeń.

(akta kontroli str.796-800)

W kontroli ustalono, że w 2018 r. 59% rekomendowanych obiektów MPR przekazywało do Urzędu informacje miesięczne o dobowym monitoringu ruchu turystycznego, za miesiące od maja do września. W 2019 r. liczba ta wzrosła do poziomu 73%, w miesiącach od maja do września. W pozostałych miesiącach 2018 i 2019 roku, tj. od stycznia do kwietnia i od października do grudnia oraz w I kwartale 2020 r. rekomendowane obiekty nie składały do Urzędu informacji o dobowym monitoringu ruchu turystycznego. Obowiązek przekazywania takich informacji za

---

⁴⁸ W 2017 r. zgodnie z postanowieniami regulaminu systemu rekomendacji MPR Urząd miał uprawnienie do przeprowadzania kontroli MPR w zakresie spełniania standardów i kryteriów określonych w formularzu zgłoszeniowym.

każdy miesiąc (w latach 2018-2020 I kwartał) wynikał z rozdziału VIII pkt 1 *Zasad Współpracy w Ramach Systemu Rekomendacji MPR*⁴⁹.

W latach 2016-2017 *Zasady Współpracy w Ramach Systemu Rekomendacji MPR* nie przewidywały prowadzenia i przekazywania do Urzędu ww. informacji.

Na podstawie danych przekazanych przez rekomendowane obiekty Urząd sporządził analizy dobowego monitoringu prowadzonego przez MPR. Analizą objęto region zamieszkania rowerzystów korzystających ze Szlaku, płeć rowerzystów, wiek, sposób podróżowania, kraj pochodzenia turystów zagranicznych i miesiąc korzystania ze Szlaku, podział turystów zagranicznych ze względu na płeć, wiek i sposób podróżowania (indywidualnie lub grupowo).

Wyniki analiz były następujące: ok. 75% turystów rowerowych pochodziło z terenu województwa podkarpackiego, najczęściej Szlak uczęszczany był w maju, czerwcu i lipcu, ok. 85% rowerzystów była w wieku powyżej 25 lat, ok. 80% turystów podróżowało grupowo, turyści zagraniczni w przeważającej większości pochodzili z Niemiec, Holandii, Norwegii i Ukrainy.

Departament Promocji nie posiadał informacji, w jakim stopniu rekomendacje MPR przyczyniły się do wykorzystania Szlaku.

(akta kontroli str. 742-781)

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że wyniki analiz posłużyły m.in. do zdefiniowania profilu użytkownika, który odwiedza podkarpacki odcinek Szlaku, analiza ma również posłużyć do określenia adresata oferty oraz kierunku przyszłych działań promocyjnych trasy rowerowej Green Velo.

Dyrektor Departamentu Promocji w sprawie braku przekazywania danych przez MPR za miesiące od stycznia do kwietnia i od października do grudnia oraz w I kwartale 2020 r. wyjaśniła, że w celu ustalenia sezonu rowerowego w korytarzu Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo przeprowadzono rozeznanie telefoniczne wśród MPR-ów, które jednoznacznie wykazało, że w większości przypadków turyści rowerowi korzystają ze Szlaku w miesiącach od maja do września. Ponadto część obiektów ma charakter sezonowy i nie ma możliwości prowadzenia dobowego monitoringu ruchu turystów poza sezonem. Wobec powyższego, mając na uwadze efektywność badania ruchu turystów w MPR-ach oraz porównywalność wyników przyjęto zasadę, że obiekty przekazują informację w miesiącach wzmożonego ruchu rowerowego, tj. od maja do września.

W sprawie braku przekazywania miesięcznych (za miesiące od maja do września) informacji o dobowym monitoringu ruchu turystycznego Dyrektor Departamentu Promocji wyjaśniła, że Urząd wielokrotnie przypominał o obowiązku prowadzenia dobowego monitoringu zarówno telefonicznie, drogą elektroniczną i tradycyjną⁵⁰ wszystkim obiektom znajdującym się w systemie rekomendacji. W 2020 r. Województwo Podkarpackie planuje wydanie katalogu MPR, tym samym zaplanowano audyt w tych obiektach – podmioty, które nie spełniają kryteriów zawartych w regulaminie lub nie są zainteresowane współpracą zostaną cofnięta rekomendacja. Mając na uwadze unikatowość systemu w skali kraju oraz pozytywny wpływ MPR-ów na wizerunek i funkcjonowanie Szlaku, uznano, że cofnięcie

---

⁴⁹ Wprowadzonych uchwałą nr 381/8013/17 z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia naboru oraz odnowienia rekomendacji MPR na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo, uchwałą nr 459/9604/18 z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia drugiego naboru MPR na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo w 2018 r., uchwałą nr 100/2390/10 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zasad współpracy w ramach systemu rekomendacji MPR na portalu www.greenvelo.pl.

⁵⁰ Do wyjaśnień załączono pismo do obiektów z dnia 21 grudnia 2018 r. o obowiązku prowadzenia dobowego monitoringu ruchu turystycznego i przekazywania miesięcznych informacji na ten temat.

rekomendacji obiektom, które nie prowadziły dobowego monitoringu w latach 2018-2019 może mieć negatywny wpływ na rozwój Szlaku.

(akta kontroli str. 796-800, 1233-1238, 1247-1249)

Analiza zawartości strony internetowej www.greenvelo.pl oraz stron internetowych obiektów MPR wykazała (stan na 30 czerwca 2020 r.), że 46 obiektów MPR nie posiadało na swoich stronach internetowych banera lub odnośnika Green Velo.

Departament Promocji w trakcie kontroli NIK przeprowadził weryfikację wypełniania obowiązków wynikających z regulaminu systemu rekomendacji MPR przez obiekty należące do tego systemu. W wyniku tej weryfikacji z systemu rekomendacji wykreślono 40 obiektów (m.in. z powodu braku przekazywania dobowych ankiet monitoringu ruchu turystycznego za 2019 r., a także braku banera MPR na witrynie internetowej).

(akta kontroli str. 838-844, 1013-1033)

Na stronie internetowej Green Velo w katalogu zawierającym obiekty MPR zamieszczono trzy obiekty, które nie należały do systemu rekomendacji MPR.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Departamentu Promocji Wioletty Rejman wynika, że omyłkowo dodano znak MPR na stronie internetowej www.greenvelo.pl, przekazano o tym informację administratorowi strony. W związku z tym korekta została dokonana.

(akta kontroli str. 853-854)

3.

Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 uchwalona przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w dniu 26 sierpnia 2013 r.⁵¹ w zakresie rozwoju turystyki zakładała poprawę dostępności i ekspozycji turystycznej terenów, miejsc, obiektów oraz zbiorów mających charakter ogólnopolskich, ponadregionalnych atrakcji turystycznych lub reprezentujących unikatowe dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe regionu.

Strategia zakładała rozwój i poprawę stanu infrastruktury dla turystyki wypoczynkowej, krajoznawczej, aktywnej, z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Celem była poprawa jakości oraz kompleksowości obsługi turystów, w czym szczególną rolę mają do odegrania kadry turystyczne.

Jednym z kluczowych warunków rozwoju gospodarki turystycznej województwa była efektywna promocja atrakcji i oferty turystycznej na wybranych rynkach w kraju i zagranicą. Konieczny był rozwój współpracy i współdziałania, których działalność wpływa bezpośrednio lub pośrednio na przyjazdy do województwa. Proces ten miał obejmować podmioty gospodarki turystycznej, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i inne podmioty w województwie, a także spoza regionu.

Zakładano wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez ciągły rozwój infrastruktury technicznej poprawiającej warunki życia oraz warunki prowadzenia i rozwoju wszechstronnej działalności, w tym gospodarczej. Efektem realizowanych działań miała być m.in. budowa i modernizacja dróg lokalnych poprawiających dostępność komunikacyjną.

W dokumentach planistycznych Województwa Podkarpackiego zawarte były ogólne zadania związane z rozwojem turystyki, w tym turystyki rowerowej. Ze względu na fakt, iż dokumenty te sporządzone są na wysokim stopniu ogólności, nie było w nich bezpośredniego odniesienia do zadań związanych z wykorzystaniem Szlaku.

W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030* przyjętego przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą

---

⁵¹ Uchwałą nr XXXVIII/697/13.

z dnia 27 sierpnia 2018 r.⁵² planowano utrzymanie wytyczonych i funkcjonujących sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa. W zakresie infrastruktury społecznej planowano kształtowanie przestrzennej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej poprzez budowę i modernizację obiektów urządzeń sportowych oraz infrastruktury przeznaczonej do rekreacji, w tym rowerowej, zwłaszcza w miejscowościach uzdrowiskowych i na terenach atrakcyjnych turystycznie. Planowano tworzenie nowych szlaków, w tym rowerowych w oparciu o zasoby kulturowe województwa oraz inne elementy związane z historią regionu, z uwzględnieniem elementów pozakulturowych, takich jak wartości przyrodnicze czy krajobrazowe.

W *Programie Strategicznego Rozwoju Bieszczad* przyjętego przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą z dnia 2 sierpnia 2016 r.⁵³ za priorytetowe uznano inwestycje umożliwiające uprawianie turystyki w sezonie letnim, w tym m.in. turystyki rowerowej. Szczególne znaczenie w tym zakresie należy zwrócić na drogi umożliwiające dostęp do głównych atrakcji turystycznych Bieszczad. Modernizowane i budowane drogi powinny być uzupełniane siecią dróg rowerowych, co powinno skutkować wzrostem zainteresowania tą formą uprawiania turystyki oraz zwiększać bezpieczeństwo rowerzystów. Skutkować to będzie również eksponowaniem miejsc i obiektów turystycznych oraz poprawą ich dostępności.

W *Programie Strategicznym „Błękitny San”* przyjętym przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 201/4059/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. zapisano, że priorytetem w dziedzinie turystyki jest wspieranie rozwoju gospodarki i przemysłu turystycznego, wykorzystującego walory środowiskowo-krajobrazowe. Jako projekt strategiczny wskazano aktywizację gospodarczą gmin przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych klastrów turystycznych, w tym klastra rowerowego.

W *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji* wskazywano, że istotnym elementem obszaru jakości życia jest rozwój turystyki, województwo podkarpackie uznawane jest za obszar o bardzo dużych możliwościach, z uwagi m.in. na znaczny potencjał kulturowy tego regionu.

W ramach realizacji zapisów Strategii województwa i pozostałych ww. dokumentów podejmowano działania w zakresie utrzymywania, rozwoju i promocji Szlaku.

Województwo Podkarpackie w dniu 27 września 2019 r. zawarło z Ministrem Finansów, Inwestycji i Rozwoju umowę na przygotowanie dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do Szlaku (zadanie to jest w trakcie realizacji).

Zawierano umowy o współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju i promocji Szlaku. Umowy takie zawarto w dniu 3 kwietnia 2017 r., w dniu 20 marca 2018 r. oraz w dniu 6 lutego 2019 r. z Województwem Lubelskim, Podlaskim, Świętokrzyskim, Warmińsko-Mazurskim.

Celem tych umów było utrzymanie ciągłości i spójności rozwoju Szlaku, prowadzenie spójnej i skoordynowanej promocji oraz umacnianie renomy i marki Green Velo, poprzez prowadzenie działań promocyjnych (m.in. organizacja spotkań i wydarzeń, zakup usług promocyjnych, gadżetów, druk wydawnictw, zakup czasu antenowego w radiowej stacji ogólnopolskiej). Każdy z partnerów projektu⁵⁴ zobowiązał się do zabezpieczenia we własnym budżecie środków w kwocie nie

---

⁵² Nr LIX/930/18.

⁵³ Nr 201/4060/16.

⁵⁴ Województwo Podkarpackie, Województwo Lubelskie, Województwo Świętokrzyskie, Województwo Warmińsko-Mazurskie, Województwo Podlaskie.

mniejszej niż 110.000 zł (na realizację zadań oraz obsługę ich realizacji). Wydatki związane z realizacją tych umów wyniosły 108.553,44 zł w 2017 r., 104.919,95 zł w 2018 r., 107.089,76 zł w 2019 r.

W dniu 15 kwietnia 2014 r. zawarto umowę partnerską na rzecz realizacji projektu *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja* – pomiędzy Województwem Podkarpackim a Województwem Świętokrzyskim. Zgodnie z postanowieniami umowy Województwo Podkarpackie zobowiązało się do utrzymania portalu internetowego www.greenvelo.pl w kwocie nie większej niż 20.000 zł⁵⁵. Wykonanie wydatków z tego tytułu wyniosło: 19.812 zł w 2016 r., 20.000 zł w 2017 r., 17.989,03 zł w 2018 r., 19.997,20 zł w 2019 r.

Zrealizowane zadania wykonywane były w obszarze regionalnym i ponadregionalnym. Efektem współpracy i realizacji zadań w tym zakresie było wzmocnienie promocji Szlaku oraz wzrost rozpoznawalności marki Green Velo w Polsce i za granicą⁵⁶.

Po zakończeniu danego roku organizowano spotkania w celu dokonania oceny realizacji zadań z poprzedniego roku. Konsekwencją dokonywania tych ocen było modyfikowanie regulaminów MPR oraz przedstawianie propozycji zadań promocyjnych na kolejny rok.

W przyjętych w Strategii wskaźnikach dla priorytetu tematycznego *Funkcje obszarów wiejskich* zakładano zmniejszenie stopy bezrobocia na wsi z 12,9% w 2012 r. do 7% w 2020 r. Zakładano również wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych z 908 w 2012 r. do 1.300 w 2020 r. oraz liczby miejsc noclegowych z 7.866 w 2012 r. do 14.000 w 2020 r.

W przyjętych w Strategii wskaźnikach dla priorytetu tematycznego *Turystyka* założono wzrost rocznej liczby noclegów ogółem udzielonych w turystycznych obiektach noclegowych posiadających 10 miejsc i więcej, z ilości 2.284,5 tys. w 2012 r. do ilości 2.700 tys. w 2020 r. Zakładano również wzrost liczby noclegów ogółem udzielonych turystom zagranicznym w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania z ilości 147,7 tys. w 2012 r. do 230 tys. w 2020 r.

Według danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w województwie podkarpackim liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi spadła z 90.913 w 2012 r. do 70.599 w 2016 r., osiągając w 2019 r. liczbę 49.580 osób. Tendencja spadkowa liczby osób bezrobotnych na wsi utrzymywała się w każdym kolejnym kontrolowanym roku począwszy od 2016 r. do 2019 r.

W województwie podkarpackim w 2019 r.⁵⁷ nieznacznie wzrosła liczba turystycznych obiektów noclegowych w porównaniu do roku poprzedniego (2,8%). Według stanu na dzień 31 lipca 2019 r. w województwie podkarpackim funkcjonuje 652 turystyczne obiekty noclegowe (o liczbie miejsc noclegowych 10 i więcej), w tym 140 hoteli. Turystyczne obiekty noclegowe na podkarpaciu dysponowały łącznie 35,7 tys. miejsc noclegowych, z tego hotele posiadały 10,3 tys. miejsc.

Liczba noclegów ogółem w województwie podkarpackim wyniosła w 2016 r. 3.097 tys. W kolejnych latach liczba ta rosła i wynosiła: w 2017 r. – 3.387 tys., w 2018 r. – 3.540 tys., w 2019 r. – 3.602 tys.

⁵⁵ W dniu 5 października 2016 r. Województwo Podkarpackie zawarło z Województwem Świętokrzyskim umowę dotacji celowej w kwocie 20.000 zł na utrzymanie portalu internetowego www.greenvelo.pl, w kolejnych latach umowy takie na tę samą kwotę zawarto w dniu 6 grudnia 2017 r., 28 marca 2018 r., 12 września 2019 r.

⁵⁶ Np. zamieszczenie w mediach społecznościowych i internecie relacji z wycieczki po Szlaku znanego polskiego blogera podróżniczego spowodowało, że liczba wyświetleń z relacji z wyprawy osiągnęła 50.000 według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

⁵⁷ Według danych GUS.

Na Podkarpaciu rosła także liczba noclegów udzielonych turystom w pokojach gościnnych i kwaterach agroturystycznych (w 2016 r. – 103 tys., w 2017 r. – 119 tys., w 2018 r. – 155 tys., w 2019 r. – 194 tys.).

Ze względu na brak w Urzędzie badań lub analiz wpływu Szlaku na osiągnięte wyniki makroekonomiczne w zakresie zatrudnienia, stopy bezrobocia oraz ilości obiektów turystycznych i noclegów w tych obiektach nie ma możliwości ustalenia wpływu Szlaku na te wyniki.

(akta kontroli str.1034-1039)

W zakresie danych dotyczących liczby osób rocznie odwiedzających w latach 2012-2020 i w I kwartale 2020 r. wybrane atrakcje turystyczne, tj. Arboretum w Bolestraszcach, Muzeum Ziemi Przemyskiej w Przemysłu, Muzeum Zamek w Łańcucie, Podziemną Trasę Turystyczną⁵⁸ oraz pytania czy ewentualny wzrost liczby odwiedzających te placówki miał związek z uruchomieniem Szlaku – kierownicy tych jednostek poinformowali⁵⁹, że nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie czy uruchomienie Szlaku miało wpływ na wzrost zainteresowania poszczególnymi atrakcjami turystycznymi w latach 2012-2020⁶⁰.

(akta kontroli str. 1040-1053)

W ramach współpracy w zakresie zarządzania Szlakiem, w tym na rzecz tworzenia infrastruktury towarzyszącej współpracowano z Województwem Świętokrzyskim w zakresie dokonywania przeglądów oznakowania promocyjnego oraz tzw. witaczy Szlaku w województwie podkarpackim. Zobowiązania Województwa Podkarpackiego w tym zakresie wynikały z umowy partnerskiej na rzecz realizacji projektu *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja*. Umowa zobowiązywała Urząd do utrzymania oznakowania oraz witaczy w stanie niepogorszonym, a także dokonywania dwa razy do roku przeglądów tej infrastruktury, w terminie do dnia 30 marca i 30 września każdego roku. Efektem realizacji zadań w tym zakresie było utrzymanie oznakowania i witaczy we właściwym stanie technicznym.

W 2016 r. przeprowadzono jeden przegląd witaczy i oznakowania. W 2019 r. przegląd wiosenny przeprowadzono w dniu 20 maja 2019 r. Pozostałe przeglądy witaczy i oznakowania dokonano w wymaganych terminach.

(akta kontroli str. 1239, 1250-1253)

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że z uwagi na brak sfinalizowania wszystkich rozliczeń pozwalających na ustalenie daty okresu trwałości zadania w pierwszej połowie 2016 r. nie został dokonany wiosenny przegląd witaczy i oznakowania, w 2019 r. ze względu na niesprzyjające warunki pogodowe przeglądu dokonano w dniu 20 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 490-494)

Uchwalone⁶¹ przez Samorząd Województwa Podkarpackiego programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o *działalności pożytku publicznego* poprzedzono konsultacjami przeprowadzonymi w sposób określony w art. 5 ust. 5 ww. ustawy.

W programach oraz sprawozdaniach z realizacji tych programów w latach 2016-2020 wykazywano rozwój turystyki, jako jedno z priorytetowych zadań Samorządu

⁵⁸ Wyjaśnienia w tym zakresie udzielił Prezydent Miasta Rzeszowa.

⁵⁹ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁶⁰ Dane z roku 2012 stanowiły wartość bazową przyjętą w Strategii Województwa, natomiast dane za 2020 r. stanowiły rok docelowy przyjęty w Strategii, dobór obiektów (atrakcji turystycznych) także wynika z ww. Strategii.

⁶¹ Uchwałą nr 104/2313/15 z dnia 20 października 2015 r. (za 2016 r.), uchwałą nr 222/4506/16 z dnia 11 października 2016 r. (za 2017 r.), uchwałą nr 356/7559/17 z dnia 24 października 2017 r. (za 2018 r.), uchwałą nr 81/2066/19 z dnia 1 października 2019 r. (za 2020 r.).

Województwa. Planowano wydatki związane z modernizacją istniejących atrakcji i produktów turystycznych.

W styczniu 2017 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie turystyki w 2017 r. - regulamin konkursu pn. „Green Velo”.

Celem konkursu było podnoszenie standardu podkarpackiego odcinka Szlaku poprzez:

- realizację prac związanych m.in. z doposażeniem szlaku w niezbędną infrastrukturę oraz poprawę bezpieczeństwa turystów korzystających z oferty infrastruktury szlaku,
- tworzenie szlaków bocznych i integrowanie ich ze szlakiem głównym,
- organizację oryginalnych i medialnych imprez oraz działań promujących i aktywizujących podkarpaci odcinek Szlaku.

W ramach ww. konkursu wykorzystano środki w kwocie 27.380 zł (z zaplanowanych 100.000 zł).

W kwietniu 2017 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił kolejny nabór na realizację zadań publicznych w zakresie turystyki w 2017 r. – pn. Green Velo. W związku z brakiem wykorzystania pełnej puli środków ogłoszono kolejny konkurs, na który przeznaczono środki w kwocie 72.620 zł na podnoszenie standardu podkarpackiego odcinka Green Velo.

Z zaplanowanych środków (100.000 zł) wydatkowano łącznie 93.756,27 zł na realizację następujących zadań:

- Rowerowa trasa turystyczna szlakiem kamiennych krzyży i figur przydrożnych Ziemi Lubaczowskiej, stanowiąca szlak boczny – zintegrowane z Green Velo – oferent: Lokalna Grupa Działania Rozwój Ziemi Lubaczowskiej,
- Organizacja bezpłatnych zawodów dla dzieci Kids Race w Horyńcu Zdroju – oferent: Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej,
- Eko-muzeum w Krainie Błękitnego Sanu – oferent: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej,
- Na rowerze z podkarpacia dookoła świata – promocja podkarpackiego odcinka Szlaku – oferent: Chorągiew Podkarpacka Związku Harcerstwa Polskiego,
- Rowerowe Trasy Turystyczne Szlakiem Kolonizacji Józefińskiej oraz umocnień linii Mołotowa na Ziemi Lubaczowskiej – Szlaki boczne zintegrowane z Green Velo – oferent: Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych Gminy Lubaczów.

Efektom realizacji ww. zadań w 2017 r. było wyznaczenie bocznych odnóg Szlaku, wzrost zainteresowania turystyką rowerową, promocja Szlaku oraz wzrost poziomu wiedzy uczestników o dziedzictwie kulturowym regionu (do sprawozdań załączono raporty z testu wiedzy uczestników). W kolejnych latach nie kontynuowano konkursów ofert związanych ze Szlakiem z uwagi na niewielkie zainteresowanie potencjalnych oferentów. W 2018 i 2019 roku ogłoszono rozszerzoną formułę konkursu, związaną z modernizacją i podnoszeniem atrakcyjności istniejących produktów i atrakcji turystycznych w regionie.

(akta kontroli str. 1233-1234, 1240-1241)

Szlak promowany był w kraju i za granicą, poprzez działania wizerunkowo-informacyjne, we współpracy z zagranicznymi ośrodkami Polskiej Organizacji Turystycznej. Reklamowany był m.in. w Galerii Handlowej Guliver w Kijowie, podczas Festiwalu Partnerstwa Polsko-Ukraińskiego we Lwowie w 2018 r., a także na pokazie polegającym na zdobyciu wieżowca skacząc rowerem po schodach w budynku PARK-INN w Berlinie przez Krystiana Herbę. Szlak promowany był

w prasie lokalnej oraz poprzez organizację imprez terenowych, zawodów, rajdów rowerowych⁶².

Departament Promocji współpracował (bez ponoszenia kosztów) z regionalnymi centrami i punktami informacji turystycznej (np. Jasło, Wielkie Oczy, Tarnobrzeg, Jarosław, Giżycko), gdzie przekazywano materiały promocyjne Green Velo (mapy, przewodniki, foldery informacyjne, ulotki).

Promocja Szlaku skutkowałą umacnianiem zainteresowania z korzystania ze Szlaku przez turystów oraz rozpoznawaniem marki Green Velo w Polsce i za granicą.

(akta kontroli str. 1240-1241)

Urząd współpracował z Podkarpacką Regionalną Organizacją Turystyczną⁶³ (PROT) w zakresie promocji Szlaku. Na stronie www.podkarpackie.travel.pl, administrowanej przez PROT zamieszczano informacje o atrakcjach turystycznych położonych na trasie Szlaku (np. Kompleks Cerkiewny w Radrużu, Cerkiew w Chotyńcu, Eko-Muzeum Kraina Błękitnego Sanu, Wzgórze Magdalenka, Kresowa Osada w Baszni Dolnej) oraz informowano o imprezach i wydarzeniach kulturalnych promujących Green Velo i turystykę rowerową.

Urząd współpracował również z regionalnymi organizacjami turystycznymi w Lublinie, Białymstoku, Kielcach, Olsztynie – w zakresie promocji Szlaku podczas targów turystycznych.

(akta kontroli str. 1240-1241)

4.

Województwo Podkarpackie w ramach rozbudowy Szlaku zaplanowało do realizacji inwestycję polegającą na budowie tras turystycznych na terenie Bieszczad i Przedgórze Bieszczadzkiego, stanowiących uzupełnienie Szlaku.

Województwo Podkarpackie w dniu 27 września 2019 r. podpisało umowę z Ministrem Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie dotacji w wysokości 4.999.950 zł na realizację projektu polegającego na przygotowaniu dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenia ich do Szlaku. Łączna wartość wydatków zaplanowanych na realizację tego projektu (dotacja i wkład własny Województwa) wynosiła 5.555.500 zł.

Marszałek Województwa Podkarpackiego zarządzeniem z dnia 17 października 2019 r.⁶⁴ powołał Zespół ds. realizacji projektu polegającego na przygotowaniu dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do Szlaku. Przewodniczącym Zespołu wyznaczono Dyrektora PZDW.

W skład ww. Zespołu weszli przedstawiciele PZDW oraz trzech departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego (Departament Dróg, Departament Promocji, Departament Gospodarki Regionalnej). Zespół miał na celu realizację projektu polegającego na przygotowaniu dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do Szlaku.

---

⁶² Np. podczas imprezy pn. *Promocja Wschodniego Szlaku rowerowego Green Velo podczas wydarzenia Harcerze Niepodległej – Mamy moc* – organizowanego przez Związek Harcerstwa Polskiego, imprezy pn. *Rodzinny wojewódzki Rajd Rowerowy Green Velo w Starostwie w Stalowej Woli*, imprezy pn. *Roztoczański Rowerowy Rajd Niepodległości* organizowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Edukacji przy Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie, imprezy pn. *CykloKarpaty* organizowanej przez Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu Zdroju, imprezy pn. *BikeTown w Przemyślu*.

⁶³ Województwo Podkarpackie jest członkiem Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

⁶⁴ Nr 74/2019.

Zgodnie z pismem Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 20 stycznia 2020 r. skierowanego do Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej⁶⁵ – „Województwo jest na etapie ostatecznego określenia przebiegu trasy rowerowej, zostały przeprowadzone szczegółowe konsultacje z partnerami projektu oraz wizje terenowe, przebieg trasy zostanie przedstawiony do akceptacji...”

W załączonym do ww. pisma sprawozdaniu z realizacji projektu za okres od 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. podano, że w ramach działania nr 1 prowadzone były prace zmierzające do podpisania przez partnerów projektu porozumienia w sprawie określenia zasad współpracy przy realizacji projektu - *po uzyskaniu wszystkich porozumień zostanie ustalony ostateczny przebieg trasy rowerowej i przesłany do akceptacji Ministerstwa*. W ramach działania nr 2 miały zostać przeznaczone środki na zakup sprzętu (laptop, tablet) i oprogramowania⁶⁶. Zadanie to miało być wykonane przez Województwo Podkarpackie w IV kwartale 2019 r. (zadanie nie zostało wykonane - nie przeprowadzono procedury przetargowej na zakup tego sprzętu). W ramach projektu nie były dokonywane wydatki.

PZDW w załączeniu do pisma z dnia 27 kwietnia 2020 r. skierowanego do Departamentu Dróg przekazał Koncepcję przebiegu trasy rowerowej⁶⁷, celem przedłożenia jej do akceptacji przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Dyrektor Departamentu Dróg Joanna Szozda wyjaśniła, że w ramach ustalania przebiegu planowanej trasy rowerowej przeprowadzono wstępne konsultacje z partnerami projektu, przygotowano i podpisano z partnerami porozumienia o współpracy, takie porozumienia zostały w większości zawarte. W procedowaniu są dwa porozumienia (z Nadleśnictwem w Cisnej i Nadleśnictwem w Birczy), wyłącznie jeden partner spośród zaproszonych do współpracy nie podpisał porozumienia (Nadleśnictwo w Stuposianach), niemniej nie rodzi to dużych problemów ze względu na możliwość poprowadzenia trasy innym śladem.

Dyrektor Departamentu Dróg wyjaśniła, że w czerwcu 2020 r. w PZDW przeprowadzono konsultacje robocze z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie aneksowania umowy dotacji z powodu zmiany koncepcji, w chwili obecnej Urząd oczekuje na stosowne dokumenty z PZDW, celem przesłania ich do Ministerstwa do dalszego procedowania. W chwili obecnej nie są planowane kolejne duże przedsięwzięcia, gdyż szacowane koszty projektu rozbudowy tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do Szlaku oscylują ok. 0,5 mld zł.

(akta kontroli str. 345-353, 1200-1230, 1242)

W uzupełnieniu ww. wyjaśnień Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg Zbigniew Kozak wyjaśnił, że ze względu na zaangażowanie w procedury powołania Komitetu Sterującego, spotkania z partnerami, wizje w terenie oraz duże nagromadzenie końcem roku zamówień publicznych, województwo podkarpackie nie było w stanie

⁶⁵ PZDW otrzymało to pismo do wiadomości.

⁶⁶ Na te zakupy zaplanowano środki w kwocie 9.500 zł.

⁶⁷ Koncepcja zakłada, że z uwagi na duże nakłady finansowe związane z planowaną rozbudową/przebudową dróg wojewódzkich 896 i 897 na których przewidziana jest m.in. budowa ścieżek rowerowych wraz z budową chodników – w obrębie miejscowości o nasilonym ruchu pieszych większość tras rowerowych zostanie przyjęta śladem dróg wojewódzkich, ruch rowerowy i pieszy zostanie maksymalnie odsunięty od jezdni poza rów drogowy. Na odcinkach, na których rozbudowa drogi wojewódzkiej z przyczyn formalnych lub technicznych jest niemożliwa dopuszcza się prowadzenie ruchu rowerowego na zasadach ogólnych z innymi użytkownikami drogi. Na drogach gminnych i powiatowych ruch rowerowy będzie odbywał się na zasadach ogólnych z innymi użytkownikami. Na drogach leśnych, które są wyłączone z ruchu ogólnodostępnego, zostanie dopuszczony warunkowo ruch rowerowy.

przeprowadzić procedury przetargowej na zakup sprzętu komputerowego w 2019 r. Brak dokonanego zakupu nie zaburza realizacji projektu i nie wpłynie negatywnie na postępowanie pracy w projekcie.

(akta kontroli str. 1231-1232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1.

Od 2018 r. regulaminy przyznawania systemu rekomendacji MPR obligowały wszystkie obiekty do prowadzenia dobowego monitoringu ruchu turystycznego i przekazywania tych informacji do Urzędu. Departament Promocji nieskutecznie egzekwował realizację tego obowiązku. W 2018 r. uzyskał takie dane od 59% MPR, a w 2019 r. od 73%.

(akta kontroli str. 742-781, 796-800, 1245-1246)

2.

Nieegzekwowanie od prowadzących obiekty MPR obowiązku zamieszczania odnośników Green Velo i banerów informujących o przynależności do sieci rekomendowanych MPR.

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. 46 obiektów MPR (około 30%) nie posiadało na swoich stronach internetowych tych elementów. Obowiązek zamieszczania banera i logo Szlaku wynikał z regulaminu współpracy w ramach systemu rekomendacji MPR.

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że niezamieszczenie na stronach internetowych ww. elementów powodowało, iż Szlak nie był w dostatecznym stopniu promowany.

Departament Promocji w trakcie kontroli NIK wykreślił z tego systemu 40 obiektów MPR. Ze strony www.greenvelo.pl usunięto również 3 obiekty, które nie należały do systemu rekomendacji MPR (omyłkowo dodano im znak MPR).

(akta kontroli str. 838-844, 853-854, 867-1012, 790, 1013-1033)

3.

Wiosenny przegląd oznakowania i witaszy Green Velo, przeprowadzony w dniu 20 maja 2019 r., został dokonany z naruszeniem terminu określonego w umowie partnerskiej na rzecz realizacji projektu *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja*. Zgodnie z § 8 pkt 3 ppkt 5 lit. c) i § 9 pkt 2 ppkt 5 lit. c) ww. umowy wiosenny termin dokonywania przeglądów oznakowania i witaszy wyznaczony był do 30 marca każdego roku.

(akta kontroli str. 490-494, 1239, 1250-1253)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli realizowane przez Urząd zadania w zakresie funkcjonowania Szlaku oraz jego rozbudowy, wpisywały się w przyjęte założenia zawarte w dokumentach planistycznych Województwa Podkarpackiego.

Status obiektu MPR przyznawano zgodnie z obowiązującą procedurą rekomendacji. Nie prowadzono jednak regularnego monitoringu natężenia ruchu turystycznego na Szlaku.

Nieskutecznie egzekwowano obowiązek zamieszczania na stronach internetowych banerów reklamowych lub logo Green Velo przez około 30% obiektów MPR. Powodowało to, że Szlak nie był w dostatecznym stopniu promowany.

OBSZAR

Prawidłowość działań obejmujących finansowanie i rozliczania zadań związanych z wykorzystaniem Szlaku

Opis stanu
faktycznego

1.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie ogłoszono dwa konkursy na realizację zadania publicznego organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o *działalności pożytku publicznego*, w zakresie turystyki związanej z tematyką Szlaku:

- uchwałą nr 262/5224/17 z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację zadań publicznych województwa podkarpackiego w zakresie turystyki w 2017 r. pn. „Green Velo” na łączną kwotę 100.000 zł,
- uchwałą nr 296/5922/17 z dnia 18 kwietnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację zadań publicznych województwa podkarpackiego w zakresie turystyki w 2017 r. pn. „Green Velo” na łączną kwotę 72.620 zł.

Ogłoszone konkursy miały za zadanie wyłonienie ofert w zakresie turystyki w 2017 r. i przewidywały realizację zadań dotyczących:

- podnoszenia standardu podkarpackiego odcinka Szlaku poprzez realizację prac związanych m.in. z doposażeniem w niezbędną infrastrukturę oraz poprawy bezpieczeństwa turystów korzystających z oferty infrastruktury Szlaku,
- tworzenia szlaków bocznych i integrowanie ich ze szlakiem głównym,
- organizacji oryginalnych i medialnych imprez oraz działań promujących i aktywizujących podkarpaci odcinek Szlaku.

Na ogłoszone konkursy wpłynęło 8 ofert na łączną kwotę 168.030 zł, z czego odrzucono (dotyczy pierwszego konkursu) 3 oferty na kwotę 72.240 zł. W każdym z przypadków powodem odrzucenia oferty był brak w statucie oferenta prowadzenia działalności w zakresie turystyki.

Ze złożonych 8 ofert 5 uzyskało dotację na łączną kwotę 95.790 zł (pierwszy konkurs – 27.380 zł, drugi konkurs – 68.410 zł). Wydatki z tego tytułu wyniosły (po rozliczeniu dotacji) 93.756,27 zł (pierwszy konkurs – 27.380 zł, drugi konkurs – 66.376,27 zł).

Ogłoszenia konkursów zawierały wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 i 2a ustawy o *działalności pożytku publicznego* oraz były ogłoszone zgodnie z przepisami art. 13 ust. 3-5 ww. ustawy. Wyboru podmiotów i zlecenia zadań, w tym sporządzenia ocen formalnych i merytorycznych składanych ofert dokonywano zgodnie z przyjętymi procedurami.

Zadania, na które przyznano dotacje były następujące:

- a) Rowerowa trasa turystyczna szlakiem kamiennych krzyży i figur przydrożnych Ziemi Lubaczowskiej, stanowiąca szlak boczny zintegrowany z Green Velo,
- b) Organizacja bezpłatnych zawodów dla dzieci Kids Race w Horyńcu Zdroju,
- c) Ekomuzeum w Krainie Błękitnego Sanu,
- d) Na rowerze dookoła świata - promocja podkarpackiego odcinka szlaku Green Velo,
- e) Rowerowe trasy turystyczne szlakiem kolonizacji Józefińskiej oraz umocnień Linii Mołotowa na Ziemi Lubaczowskiej - szlaki boczne Green Velo.

Podmioty, którym przyznano dotacje zapewniły wkład własny w postaci środków finansowych oraz wkładu osobowego. W jednym przypadku dodatkowo zapewniono

wkład rzeczowy w postaci udostępnienia dwóch samochodów dostawczych do obsługi rajdu⁶⁸.

Wartość wkładu pozafinansowego (wkład osobowy) wyliczano na podstawie kalkulacji wynikającej z przeliczenia czasu trwania projektu, czasu poświęconego do realizacji zadania oraz przyjętej godzinowej lub dziennej stawki za realizację zadania (20 zł za godzinę, 30 zł za godzinę, stawka dzienna w kwocie 80 zł⁶⁹) oraz przyjętej najniższej kwoty wynikającej z zapytania ofertowego (od 1.000 zł do 7.000 zł⁷⁰ oraz od 2.000 zł do 5.000 zł⁷¹).

Celem ogłoszonych konkursów związanych z tematyką Szlaku była popularyzacja turystyki rowerowej, propagowanie walorów kulturowych podkarpacia oraz stworzenie alternatywnej oferty bocznego szlaku rowerowego zintegrowanego z Green Velo.

Efektom zrealizowanych zadań konkursowych było (w kolejności wg. zadań):

- wyznaczenie rowerowego bocznego szlaku Green Velo trasą kamiennych krzyży i figur przydrożnych Ziemi Lubaczowskiej; powstanie koncepcji oznakowania trasy; określenie miejsc usytuowania oznakowania trasy w oparciu o wyróżnione w drodze konkursu logotyp szlaku, z uwzględnieniem bocznego szlaku Green Velo; powstanie plenerowej wystawy fotograficznej, jako dodatkowej atrakcji na styku trasy Green Velo i nowopowstałego szlaku;
- rozwój współzawodnictwa dzieci i młodzieży, a także promocja walorów Gminy Horyniec Zdrój w zakresie uprawiania turystyki rowerowej;
- powstanie szlaku Ekomuzeum⁷² wraz z infrastrukturą w poszczególnych gminach (Dubiecko, Dydnia, Nozdrzec, Krzywca, Gmina i Miasto Dynów), wydrukowano 2.500 sztuk folderów zawierających informacje o szlaku, powstała strona internetowa www.ekomuzeum.pogorzedynowskie.pl;
- upowszechnienie znajomości zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego przez uczestników szkolenia (150 osób), poszerzenie wiedzy technicznej dotyczącej pojazdów rowerowych;
- wyznaczenie bocznej trasy Green Velo szlakiem kolonizacji Józefińskiej oraz umocnień linii Mołotowa, promocja turystyki rowerowej oraz wzrost wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego regionu.

Zgodnie z zawartymi umowami dotacji zleceniobiorcy przedłożyli wymagane sprawozdania końcowe z realizacji zadania, sporządzone według wzoru załączonego do umowy. Sprawozdania te przedkładane były w terminach określonych w umowach dotacji. Departament Promocji dokonywał akceptacji przedłożonych sprawozdań, informując o tym zleceniobiorców. Urząd nie dokonywał kontroli w trakcie lub po zakończeniu realizacji zadania przez poszczególne podmioty.

(akta kontroli str. 1243-1244, 1259-2011)

2.

Urząd w ramach realizacji pozostałych zadań związanych z wykorzystaniem Szlaku współpracował z podmiotami zajmującymi się organizacją rajdów i imprez rowerowych w zakresie promocji Szlaku. Współpraca ta prowadzona była w 2018 r. z 7 podmiotami, w 2019 r. z 6 podmiotami

Łącznie na ten cel w latach 2018-2019 wydatkowano 173.950 zł, w tym: 100.000 zł w 2018 r. i 73.950 zł w 2019 r.

⁶⁸ Na rowerze dookoła świata – promocja podkarpackiego odcinka Szlaku Green Velo.

⁶⁹ Stawka ustalona dla instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego.

⁷⁰ Promocja wydarzenia w mediach społecznościowych.

⁷¹ Wytyczenie, oznakowanie i posprzątanie trasy wyścigu rowerowego o długości do 2 km.

⁷² Szlak turystyczny łączący miejsca Pogorza Dynowskiego i Pogorza Przemyskiego.

Kontrolą NIK objęto umowy zawarte z Rzeszowskim Towarzystwem Rowerowym⁷³ oraz z Fundacją Azymut w Przemyślu w zakresie promocji trasy rowerowej Green Velo na łączną kwotę 27.320 zł (15,70% ogółu).

W dniu 26 kwietnia 2019 r. zawarto z RTR umowę na promocję Szlaku podczas *Dubieckiego Rajdu Krajoznawczego Szlakiem Green Velo* w dniu 3 maja 2019 r. Przedmiotem umowy było zamieszczenie logo Województwa Podkarpackiego i Szlaku na materiałach promujących rajd (plakaty, foldery, zaproszenia), w oficjalnym serwisie internetowym wykonawcy, a także wyeksponowanie systemów identyfikacji wizualnej z logo Województwa Podkarpackiego/Green Velo w centralnych miejscach rajdu.

Za wykonanie przedmiotu umowy Urząd zobowiązał się do zapłaty wykonawcy wynagrodzenia w wysokości 7.320 zł.

Zadanie zostało zrealizowane i rozliczone - wykonawca w dniu 10 maja 2019 r. przedłożył do Urzędu sprawozdanie z realizacji umowy (zapłata za wykonanie zadania nastąpiła w dniu 16 maja 2019 r.).

Efektom promocji wydarzenia było ponad 1.600 wejść na stronę Facebook RTR, z opisem rekonesansu, ponad 1.100 wejść na stronę Facebook RTR z plakatem i ponad 400 wejść na ww. stronę z opisem rajdu. W rajdzie uczestniczyło ok. 70 osób.

Prezes RTR w wyniku własnej inicjatywy przekazał do Departamentu Promocji audyt odcinka Green Velo na trasie Dubieckiego Rajdu Krajoznawczego (audyt przeprowadzono w dniu 9 kwietnia 2019 r. oraz w dniu 28 czerwca 2019 r.).

W dokumencie tym wnioskowano o ustawienie znaków z większą częstotliwością (co 500 m) – aktualnie jest to średnio ok. 1000 m, a także o ustawianie ich po obu stronach drogi, w celu polepszenia orientacji poruszania się rowerzysty po Szlaku.

Dyrektor Departamentu Promocji Wioletta Rejman wyjaśniła, że opracowanie audytu było oddolną inicjatywą organizatora rajdu i nie stanowiło przedmiotu umowy pomiędzy Urzędem i RTR, z uwagi na niską precyzyjność oraz nieuwzględnienie szczegółowych zapisów odpowiednich aktów prawnych precyzujących organizację bezpiecznego ruchu drogowego (np. ustawy o znakach i sygnałach drogowych, ustawy o drogach publicznych), po analizie dokumenty te pozostały bez dalszego biegu.

W dniu 24 lipca 2019 r. z Fundacją Azymut zawarto umowę na promocję Województwa Podkarpackiego oraz Szlaku podczas Festiwalu Bike Town w Przemyślu, organizowanego w dniach od 17 do 18 sierpnia 2019 r.

Wykonawca zobowiązał się m.in. do zamieszczenia logo Województwa Podkarpackiego i Szlaku na materiałach drukowanych (plakaty, ulotki, reklamy prasowe), na stronie internetowej www.biketown.pl oraz na profilu festiwalu w mediach społecznościowych.

Za wykonanie przedmiotu umowy zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty kwoty 20.000 zł. Zadanie zostało zrealizowane i rozliczone - wykonawca w dniu 23 września 2019 r. przedłożył sprawozdanie z realizacji umowy (zapłata nastąpiła w dniu 3 października 2019 r.). W wyniku przeprowadzonej reklamy festiwal odwiedziło ok. 15.000 osób, posty na portalu społecznościowym Facebook odwiedziło ok. 80.000 osób.

(akta kontroli str. 1243-1244, 1259-2011)

---

⁷³ Zwanego dalej „RTR”.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania związane z funkcjonowaniem Szlaku, zlecone organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym art. 3 ust. 3 ustawy o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

Dochowano procedur dotyczących udzielania dotacji oraz rzetelnie dokonywano oceny złożonych ofert. Zlecone zadania realizowane były zgodnie z harmonogramem i prawidłowo rozliczone.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rozważenie zasadności przeprowadzenia w PZDW kontroli w zakresie wywiązywania się przez PZDW z obowiązku utrzymania projektu oraz zachowania jego efektów.

2. Skuteczne egzekwowanie od prowadzących obiekty posiadające status MPR obowiązków wynikających z zasad rekomendacji, w zakresie przedkładania do Urzędu informacji o dobowym monitoringu ruchu turystycznego.

3. Egzekwowanie od obiektów MPR obowiązku zamieszczania na swojej witrynie internetowej banerów reklamowych lub logo Green Velo, zgodnie z postanowieniami regulaminu współpracy w ramach systemu rekomendacji MPR.

4. Przeprowadzanie przeglądów oznakowania i witaczy, w terminach przewidzianych w umowie partnerskiej *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o wykonaniu
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   sierpnia 2020 r.

Kontroler
Sławomir Kochman
Główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka
/-/

Kontroler
Karol Łęcki
Główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Wiesław Motyka

*p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
/-/
wz. Robert Łukasz*

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie